



מאורות השבת



פרשת וַ

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור למדרש | מאור המנורה | מאור הבית

מאור למדרש

ר' אלעד מ.

בני מלוכה

בשיעור הכנה לפסח למדנו את ההגדה, בה אנו מתחילים לספר את הייחוס שלנו, "ארמי אובד אבי וירד מצרימה"..עד לגאולה אותה גואל אותנו הקב"ה.

וידוע הציווי "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"

כאן שאל ההיסטוריון ד"ר בני מעמקני הלומדים:

צריך להבין למה בערב המשמעותי ביותר בשנה, היום בו המסורת של עם ישראל עוברת מדור לדור, מספרים על התהליך שעברנו, על מי אנחנו, מאיפה הגענו?

למה רלוונטי להזכיר דווקא בערב המהותי הזה, גם את נקודות השפל בהיסטוריה?

למה מזכירים שאנחנו מאברהם יצחק ויעקב ואיך הגענו לגלות מצרים, ועל הבחירה של הקב"ה בנו מכל האומות?..

לא מספיק שזכיר רק אירוע אחד ודי?

ובכלל: בסופו של דבר מה בעצם זה אומר כשיש לי התמודדויות וניסיונות?!

התרגשתי מהשאלות החכמות

המשך בעמוד 2

מאור הפרשה

ר' אבשלום ח. (חמדת משה נעם השבת)

אש תמיד

לא לשריפת הקרבן, היא ביטוי לתורה, לירידת השכינה..

בפרשיות של מתן תורה (יתרו ואתחנן) מוזכרת האש פעמים רבות. "והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש", "ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל", "וידבר ה' אליכם מתוך האש..", "ביום דבר ה' אליכם בחורב מתוך האש", "השמע עם קול אלוקים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי".." המעמד הנורא היה מלווה בקולות וברקים וקול שופר גדול, אבל התורה מדגישה את האש הגדולה.. והתורה מצווה "פן תשכח את הדברים.. יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב" (דברים ד) **אומר הרמב"ן**: רק אני מזהירך מאוד.. שלא תשכח מעמד הר סיני מכל הדברים אשר ראו עיניך הקולות והלפידים, את כבודו ואת גודלו ודבריו אשר שמעת שם **מתוך האש**. יש חשיבות גדולה לכל תיאור המעמד: הקולות, הלפידים, האש.. הם רואים את האש החזקה, (דברים ה) "ותאמרו הן הראנו ה' אלוקינו את כבודו ואת גודלו ואת קולו שמענו מתוך האש.. ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת.. וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק. ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות. **אומר התוספות (שבת פח)**: כפה עליהן הר כגיגית ואע"פ שכבר הקדימו נעשה לנשמע שמא יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצאתה נשמתן. **העם מבוהל.. למה היה צריך את האש?**

אומר להם משה "אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלוקים ובעבור תהיה **יראתו על פניכם לבלתי תחטאו**. הקב"ה מראה להם את כבודו "ה' אלוקיך אש אוכלה הוא" (דברים ד)

(ב) "הוא העלה על מוקדה על המזבח פל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו." הפסוק הבא (ה) "והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה..." ושוב (ו) "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"

אומר הרמב"ם (תמידין ב): מצוות עשה להיות אש יקודה תמיד על המזבח שנאמר "אש תמיד תוקד על המזבח..". והמכבה אותה לוקה.. ואפילו גחלת אחת. והתורה כהנים (ויקרא) אומר: אף במסעות במדבר היו כופין עליה פסכתו והיתה האש רבוצה תחתיו כארי.

הקרבת הקרבן זה השריפה שלו, והאש היא חלק מטקס ההקרבה. למה התורה מדגישה כאן **דבר שהוא מובן מאליה? ומה החשיבות הגדולה לאש שהתורה מחייבת שתהיה דלוקה אפילו בשעות שלא ניתן להקריב (בלילה, במסעות)?**

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", **בתיקוני הזוהר** (תקון כט) **אומר**: דא אורייתא דאתמר בה "הלא כל דברי כאש נאום ה'". דא שכינתא קדישא דעלה אתמר "אש תמיד תוקד על המזבח..". **ממשיך הזוה"ק**: קם זקן אחד ואמר לרשב"י רבי רבי, המאור הקדוש, קום והדלק את המנורה.. והיא השכינה הקדושה עליה נאמר "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" ועליה נאמר "להעלות נר תמיד..". והיא נקראת נר ה' והיא האור שנשמת האדם מאירה בו, קום והדלק את אור השכינה. **'להעלות נר תמיד' זה בכלל ציווי למנורה, מה זה שייך למזבח?**

אמנם, המנורה מרמזת לתורה המאירה.. אבל, היא גם השכינה הקדושה, קודשא ואורייתא חד הוא.. אם כך, האש הזו, "אש התמיד", היא

המשך בעמוד 4

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

מאור למדרש המשך מעמוד 1

וחברי השיעור הציעו צרור פתרונות מעניין בסופו של דבר, לפני סיכום התשובות ביקשתי לספר סיפור משום מה חברי השיעור הסכימו.. ומעשה שלא היה כך היה:

בתקופה האחרונה בממלכה האדירה שלמורדות החר, היו ירידות ועליות במצב רוחה של האומה.

המלך הזקן האהוב והישר חלה, לפני שנה במחלה קשה. כל בני הממלכה דאגו מאד, הדירו שינה מעיניהם בדאגה לבריאותו של המלך. שלחו מרקחות ועצות שאולי אולי יסייעו לרפואת המלך. העם כולו תלה תקווה שהמלך ירפא ויחזור להנהיג אותם כמו שהם אוהבים ורגילים.

אך למרבה הצער, גם המלך הזה הלך בדרך כל הארץ, כמו אבותיו.. שבוע של אבל נקבע, ובמרכזו מסע ההלוויה אליו הגיע חלק גדול מהעם.. נציג מכל שבט ומשפחה.

בשיאה של ההלוויה מיד אחרי הנחת המצבה המלכותית נעמד המשנה למלך והקריא את הצוואה בה המלך מורה לבנו יחידו יורש העצר הצעיר, למלא את מקומו.

ומבקש מהעם שיהיו נאמנים ואוהבים כפי שהיו למלך המנוח.. הנוכחים כולם התעודדו והכריזו "יחי המלך!!" וחזרו לבתיהם מלאי תקווה.

יורש העצר הצעיר חסר הניסיון חיפש יועצים מומחים כדי שלא יטעה בהנהגה. ממלכה רחוקה הובא יועץ "רב-תחומי" הוא ידוע בעולם כמבין בסוסים, חשוב יותר כמבין ביהלומים.

והחשוב ביותר- הוא מבין גדול בבני אדם.

המבחן הראשון ליועץ המלכותי הגיע ימים אחדים אחרי שהתקבל למשרה, כשאל המלך הגיעו מבחר סוסים מכל רחבי הממלכה.

סוסים יפים והדורים כאלו שראוי למלך לרכב עליהם, כשמהם בחר לעצמו המלך סוס אביר.

בין הסוסים היה סוס אדיר מימדים ויפה מאד, המלך בחר בו.

כשרצה המלך לקחת את הסוס ל"רכיבת מבחן".

ניגש היועץ ואמר למלך: אדוני המלך אל תעלה בשום פנים ואופן על הסוס הזה!!

תן לסייס הראשי שיבחן הוא, האם הסוס אכן מוכן למשימה..

ברגע שהתיישב הסייס באוכף, החל הסוס האציל בדהרת פרא ובצהלות רמות וקפיצות ניסה להעיף את הרוכב המיומן, שנסינו וכוחותיו סייעו לו להחזיק מעמד, ובהמשך להרגיע את הסוס, ורק אז לרכב עליו בניחותא.

ולאלף את הסוס לרכיבה של המלך.

המלך התרגש מאד מהעצה של היועץ ונתן לו מטבע כמתנה על שהציל את חייו.

המבחן השני למומחיותו של היועץ הגיע ביום שהגיע כתר המלוכה החדש

המשך בעמוד 4

מאור המנורה

מנורת המאור פרק קו

תפילת שמונה עשרה

התפילה מעומד, היא שמונה עשרה ברכות בימות החול. כמו שאומרת הגמרא (ברכות כח:), רשב"ג אומר, בכל יום ויום, מתפלל אדם שמונה עשרה.

אומרת הגמרא (מגילה יז:), מאה ועשרים זקנים ומהם כמה נביאים, תקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר. **ת"ר, מנין שאומרים אבות?** שנאמר (תהלים) הבו לה' בני אלים. ומנין שאומרים **גבורות?** שנאמר (שם) הבו לה' כבוד ועוז. ומנין שאומרים **קדושת השם?** ת"ל, הבו לה' כבוד שמו השתחוו לה' בהדרת קודש. ומה ראו לומר **בינה** אחר קדושה? דכתיב (ישעיה) והקדישו את קדוש יעקב, וכתיב בתריה, וידעו תועי רוח בינה. ומה ראו לומר **תשובה** אחר בינה? דכתיב, השמן לב העם הזה וגו' ולבבו יבין ושב ורפא לו. אם כך, נאמר רפואה אחר תשובה..! לא. שכתוב, וישוב אל ה' וירחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלות. אלא לאחר תשובה, **סליחה** היא! ומה ראית לסמוך על (פסוק) זה ולא על זה? יש פסוק אחר נוסף, שלישי.. הסולח לכל עוניכי הרופא לכל תחלואיכי, הגואל משחת חייכי. לומר, שגאולה ורפואה זה לאחר סליחה. אבל הנה כתוב, ושב ורפא לו?! אלא אותה רפואה ('ורפא') לא של תחלואים היא, אלא של סליחה היא. ומה ראו לומר **גאולה** בשביעית? אמר רבי חייא בר אבא, מתוך שאנו עתידין ליגאל בשביעית, לפיכך קבעוה בשביעית. ומה ראו לומר **רפואה** בשמינית? אמר רבי לוי, מתוך שניתנה מילה בשמינית וצריכה רפואה, לפיכך קבעוה בשמינית. ומה ראו לומר **ברכת השנים** בתשיעית? אמר רבי אלכסנדראי, בשביל מפקיעי שערים, דכתיב (תהלים) שבור זרוע רשע. וכשדוד אמרה, בפרשה תשיעית אמרה. ומה ראו לומר **קיבוץ גלויות** אחר ברכת השנים? שנאמר (יחזקאל) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. וכיון שנתקבצו גלויות, נעשה דין ברשעים, דכתיב (ישעיה) ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סיגיך וגו', ואשיבה שופטייך כבראשונה. וכיון שנעשה דין ברשעים, **כלו המינין עמהם, וכולל זדים עם המינין**, שנאמר (שם), ושבר פושעים וחטאים יחדיו. וכיון שכלו המינין, **מתרוממות קרנות הצדיקים**, שנאמר (תהלים)

המשך בעמוד 3

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הבית

מאור המנורה המשך מעמוד 2

תצאי לחירות אמיתית

זהו זה! מה נשאר? פסח מתקרב ואנחנו בסיום הנקיונות, קניות... ארגונים אחרונים לקראת החג הגדול הזה, וואוו! כמה יגיעה, התאמצות, התעייפות ורק בשביל שחלילה לא ישאר בטעות איזה פירור של חמץ.

את תכף מסיימת לנקות לגמרי את החמץ הגשמי מהבית כמו כולך והכי חשוב זה לנקות את החמץ הרוחני, לטהר את הלב ולנקות אותו מכל המידות הרעות שהשורש שלהן היא מידת הגאווה והכבוד: "אין לי, חסר לי, פגעו בי, לקחו לי, שתו לי, כל האשמות שבעולם, הכעסים, הפגיעות, התסכולים והעצבות הם ממידת הגאווה והם הגלות הכי מסוכנת של האדם.

חג הפסח הוא חג הגאולה, חג החירות. זהו זמן שמסוגל לצאת לגאולה, לא רק כעם, כמו שאמרו חז"ל שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, אלא גם גאולה פרטית לכל אחד ואחת. זהו זמן מסוגל לצאת מעבדות מצרים, מעבדות ליצרים - לחירות אמיתית.

את רוצה גאולה? את רוצה חירות? זה בידיים שלך!

לחיות בחירות ובגאולה זה לחיות אמונה! לבטוח ולהאמין בקב"ה שרק הוא מנהיג את העולם והכל זה הוא ורק ככה את יכולה לזכות לחיות בשלווה וברוגע נפשי ובעין טובה על כולם.

כשאת חיה אמונה את חופשיה ומשוחררת כיוון שאת יודעת שהכל זה השם אז ממילא אין לך האשמות וכעסים כלפי אף אחד ובכלל כלפי בני ביתך והכי חשוב כלפי עצמך כי גם מה שאת זוכה לעשות בעצמך זה השם מתגלה דרכך.

ומסופר על אותו חסיד שהקפיד לנקות הוא בידו את כל ביתו לפסח, והקפיד בכל החומרות והדקדוקים בהלכות פסח. הוא שחט, הוא ניקר, הוא מלח, הוא ניקה ושטף את הדגים, הוא בישל והכין את כל צרכי החג והנה בסעודת ליל הסדר מצא שעורה בצלחת המרק שלו. הצטער צער עצום. ניגש לרבו ושאל איך זה יכול להיות שאחרי כל ההקפדות שהקפדתי, כל הנקיון, החומרות... ונמצאה שעורה בצלחת המרק? ענה לו רבו שזוהי מידת הגאווה שקיננה בלבו שאכן הוא זה שעושה הכל בלי להכניס תפילה להשם ואמונה בו שיצליח דרכו ושבליעדי אי אפשר. כי להאמין שהכל מאיתו יתברך, מביא רוגע נפשי וזאת הגאולה והחירות האמיתית.

יקירתי, תנצלי את הרגעים האחרונים לפני ליל הסדר ותקרצפי, תשפשפי ותשרפי את שורש המידות הרעות שגורמות לך לחוסר ביטחון ואמונה בקב"ה ותגיעי עם לב נקי וטהור לחג הזה ותתחילי מחדש לגמרי בגשמי וברוחני וכך תצאי מעבדות לחירות.

מאחלת לך שבת שלום וחג פסח כשר ושמח!

וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק. וכולל הגרים עם הצדיקים, שנאמר (ויקרא) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן, ונסמך לזה, וכי יגור איתך גר. והיכן מתרוממות קרנות הצדיקים? הווי אומר, בירושלים, שנאמר (תהלים) שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך. וכיון שבאו לירושלים, בא דוד, שנאמר (הושע) אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם. וכיון שבא דוד, באה תפילה, שנאמר (ישעיה) והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בבית תפילתי. וכיון שבאה תפילה, באה עבודה, שנאמר (שם) עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי. וכיון שבאה עבודה, באה הודאה, שנאמר (תהלים) זובח תודה יכבדני. ומה ראו לומר ברכת כהנים אחר הודאה? שנאמר (ויקרא) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם, וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים. ורואים שהברכה הייתה לאחר שהקריב קרבנות מדכתיב 'מעשות'. ומסתבר שעבודה והודאה, דבר אחד הוא. ממילא כך הוא הסדר (עבודה, הודאה, ברכת כהנים). ומה ראו לומר שים שלום אחר ברכת כהנים? שנאמר (במדבר) ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. וברכה של הקב"ה, שלום היא, שנאמר (תהלים) ה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום. ומכאן ואילך, אסור לספר בשבחו של הקב"ה. והוא מה שאמר רבי אלעזר, מאי דכתיב, מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו? למי נאה למלל גבורות השם, למי שיכול להשמיע כל תהילתו.

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת יעקב בן אהרון

לעילוי נשמת שלמה בן רחמה

לעילוי נשמת מארי בת רבקה

לעילוי נשמת אליהו בן סלימה

לעילוי נשמת סעידה בת סעיד

לעילוי נשמת ניסים בן פנחס

להקדשות והנצחות נדרים פלוס



מאור הפרשה המשך מעמוד 1

מעל המזבח רואים את אש התמיד רבוצה כארי, זו אש השכינה כמו במעמד הר סיני אפשר לקבל יראת שמים גדולה יותר. כשיהודי מגיע למשכן עם קרבן ומתבונן בירידת האש משמים הוא זוכה לראות השראת השכינה כמו בסיני. **למה השינוי הזה בצורת האש על המזבח- רבוצה בדמות אריה ורבוצה בדמות כלב?**

המהרש"א (יומא כא) אומר: בית ראשון כיון שנבנה על ידי שלמה המלך משבט יהודה שנמשל לאריה כמו שנאמר "גור אריה יהודה" לכך רבצה בו האש על המזבח כאריה, אבל בית שני כיון שנבנה על ידי מלכות פרס, לכן היה רובץ בו רק ככלב, ומצינו בפרס שנדמה לכלב כמ"ש בגמרא (ר"ה ד) והשגל יושבת אצלו- כלבתא.

אש רבוצה כארי זו מלכות, ההתעלות הרוחנית הגבוהה ההוד וההדר של החיים, כשיהודי בשיא המעלה שלו הוא רואה את מעמד הר סיני, אש תמיד לנגד עיניו "גיבור כארי".

המצב השני הוא הירידה הנוראה ככלב. הפרסים נמשלו לדב (מגילה יא) למה האש לא כמו דב? הכלבים עזי נפש.. גם בירידה הנוראה יהודי צריך לקחת את העזות כדי להתרומם.. בפרק שירה הכלבים מה אומרים? "בואו נשתחווה ונכרעה נברכה לפני ה' עושינו", כשיהודי נכנס למשכן בשפל המדרגה רואה את האש ככלב מבין זה המצב שלי.. הוא לוקח את העזות הזו של המצב הנורא הזה והופך אותה לעזות של קדושה. **שבת שלום.**

ההתגלות בהר סיני הייתה עצומה ביותר. זה לא פחד, זה יראת שמים עצומה, שקיבלו כשראו את האש הגדולה..

אומר הרמב"ן (שמות כה): וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר. וכמו שנאמר שם "וישכן כבוד ה' על הר סיני" (שמות כד), כן כתוב במשכן "וכבוד ה' מלא את המשכן" (שמות מ)... והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני. וכמו שאמר במתן תורה "מן השמים השמיעך את קולו.." (דברים ד), כך במשכן כתיב "וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפורת.." (במדבר ז)... והמסתכל יפה בכתובים הנאמרים במתן תורה ומבין מה שכתבנו בהם יבין סוד המשכן ובית המקדש..

מעמד הר סיני היה נורא הוד.. לשמר את המעמד הקב"ה מצווה להקים משכן, "עולת תמיד העשויה בהר סיני" איזו עולה הייתה בהר סיני? אש התמיד במשכן היא מעמד הר סיני התמידי.

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" **אומרת הגמרא (יומא כא):** אש של מערכה רבוצה כארי, (רש"י: גחלת שנפלה מן השמים בימי שלמה.. הייתה דומה לארי רובץ) רבוצה כארי? והתניא, אמר רבי חנינא סגן הכהנים, אני ראיתיה, ורבוצה ככלב. לא קשיא, כאן במקדש ראשון, כאן במקדש שני.

מאור למדרש המשך מעמוד 2

ברגע שהוצא הכתר מהתיבה הציץ בו היועץ ואמר למלך: תן הוראה לסגור את כל היציאות מהממלכה, ולבדוק אדם אדם בדיקה יסודית. מישוהו גנב את כל היהלומים ושתל במקומם אבנים מזויפות..

הגנב נתפס כשהוא מנסה לברוח עם היהלומים ונענש.. האבנים הוחזרו לכתר המלוכה והמלך הנרגש העניק ליועץ מטבע.

למחרת שאל המלך את היועץ מה לגבי תחום ההתמחות השלישי שלך? בני אדם, מה תוכל ליעץ לי על תחום זה?

אמר לו היועץ, שאל את אמא שלך, המלכה האם, מי אתה באמת.. אל תקבל תשובה סתמית.

המלך שאל את אמו, ולחץ עליה עד שהודתה לו שהוא בן של כפריים מסכנים שמתו, והשאירו תינוק קטן ומיותם, היות ולמלך ולמלכה לא היה בן.

הם אימצו וגידלו אותו כירוש העצר..

שאל המלך את היועץ "איך ידעת את זה?"

היועץ ענה: כשהצלתי את חיך קיבלתי מטבע.

גם כשהצלתי אותך מנזק ממוני עצום הענקת לי מטבע אחד.

בני אצולה מעניקים המון במקרים כאלו, הם יודעים להוקיר תודה.

כך הבנתי שאתה לא בן אצולה.

כאן ענית לד"ר בני ההיסטוריון- כדי שנדע ונבין מי אנחנו

שאנו בניו הנבחרים של בורא העולם

בני אברהם יצחק ויעקב נכדי גדולי ישראל מזה אלפי שנים

גם אם נדמה לנו שאנחנו לא מספיק חזקים

מזכיר לנו התנא, מחבר ההגדה- דווקא בליל הסדר.

על מי אנחנו נשענים?

על כתפי ענקים

מכוחו של מלך המלכים

כשיצאנו ממצרים הבנו שהכל במהלך של ניסים.

כך זה תמיד בחיים..

וגם אם יש נקודות שנראות לנו נקודות שפל, גם על זה הלילה הגדול

הזה מלמד אותנו- אפשר להתגבר על הכל ולהגיע עד כסא הכבוד!

הדרך שלנו לעבודה עצמית היא על ידי הודיה והלל, כך נגיע לפסגה!

ולכן בלילה החשוב ביותר להנחלת ההיסטוריה היהודית אנחנו

מזכירים לעצמנו מי אנחנו, אנחנו בני אצולה מאיפה הגענו? מהשפל

לפסגה

ואיך נוכל להתקדם ולהגיע למטרה- קרבת העם לבורא העולם?? על

ידי הלל והודיה כמו שמתאים לבני אצולה..

פסח כשר ושמה.

